OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2016/541,

15. veebruar 2016,

millega teatatakse Kreekale, et ta peab ülemäärase puudujäägi kõrvaldamiseks võtma puudujääki vähendavaid meetmeid (2015/1410) ([1])

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 126 lõiget 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust

ning arvestades järgmist:

(1) ELi toimimise lepingu artiklis 126 on sätestatud, et liikmesriigid hoiduvad valitsemissektori ülemäärasest eelarvepuudujäägist, ning sellega on ette nähtud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus. Stabiilsuse ja kasvu pakt, mille parandusliku osaga rakendatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust, annab raamistiku, millega toetatakse usaldusväärse eelarvepositsiooni kiiret taastamist soodustavat valitsuse poliitikat, võttes arvesse majanduse olukorda.

(2) 27. aprillil 2009 otsustas nõukogu kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 104 lõikega 6, et Kreekal on ülemäärane eelarvepuudujääk.

(3) 10. mail 2010 võttis nõukogu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 9 ja artikli 136 alusel vastu otsuse 2010/320/EL, ([2]) mis on adresseeritud Kreekale eesmärgiga tugevdada ja tõhustada eelarve järelevalvet ning millega teatatakse Kreekale, et ta peab võtma puudujääki vähendavaid meetmeid, et kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk hiljemalt 2014. aastaks. Nõukogu kehtestas ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamise tähtajaks 2014. aasta ning määras iga aasta jaoks kindlaks valitsemissektori eelarve puudujäägi eesmärgid.

(4) Nõukogu otsust 2010/320/EL on korduvalt oluliselt muudetud. Kuna otsusesse tuli teha täiendavaid muudatusi, sõnastati see 12. juulil 2011 selguse huvides nõukogu otsusega 2011/734/EL ([3]) uuesti. Seejärel muudeti nimetatud otsust ajavahemikus 8. juulist 2011 kuni detsembrini 2012 ([4]) korduvalt olulisel määral.

(5) Kreeka valitsuse finantsseisundi väga olulise halvenemise tõttu on euroala liikmesriigid otsustanud anda Kreekale stabiilsustoetust, et kindlustada finantsstabiilsus euroalal tervikuna, kusjuures toetust antakse koos Rahvusvahelise Valuutafondi mitmepoolse abiga. Alates maist 2010 kuni juunini 2015 on euroala liikmesriigid andnud Kreekale toetust nii kahepoolse Kreeka laenulepingu raames kui ka Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) laenuna. Laenuandjate toetusega kaasnesid ulatuslikud poliitilised tingimused, sealhulgas nõue, et Kreeka täidaks nõukogu otsust 2011/734/EL ja selle hilisemaid muudatusi.

(6) 8. juulil 2015 palus Kreeka finantsabi Euroopa stabiilsusmehhanismilt (ESM) kolmeaastase laenuna ning 12. juulil 2015 jõuti põhimõttelisele kokkuleppele anda Kreekale laenu kuni 86 000 miljoni euro ulatuses. 17. juulil tegi

([1]) Õigusakt võeti algselt vastu üksnes inglise keeles ja see on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* (ELT L 219, 20.8.2015, lk 8).
([2]) ELT L 145, 11.6.2010, lk 6.
([3]) ELT L 296, 15.11.2011, lk 38.
([4]) Nõukogu 8. novembri 2011. aasta otsus 2011/791/EL (ELT L 320, 3.12.2011, lk 28), nõukogu 13. märtsi otsus 2012/211/EL (ELT L 113, 25.4.2012, lk 8), nõukogu 4. detsembri 2012. aasta otsus 2013/6/EL (ELT L 4, 9.1.2013, lk 40).

ESMi juhatajate nõukogu koostöös Euroopa Keskpanga ja Rahvusvahelise Valuutafondiga Euroopa Komisjonile ülesandeks pidada läbirääkimisi vastastikuse mõistmise memorandumi (edaspidi „memorandum") üle, milles nähakse ette aastate 2015–2018 rahalise abi süsteemi üksikasjalikud poliitilised tingimused vastavalt ESMi lepingu artikli 13 lõikele 3.

(7) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrusele (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel, ([1]) eelkõige selle artiklile 7, peab liikmesriik, kes küsib ESMilt finantsabi, koostama makromajandusliku kohandamisprogrammi (edaspidi „programm"), mille nõukogu heaks kiidab. Selline programm peaks tagama, et võetakse vastu hulk reforme, mida on vaja, et parandada riigi rahanduse jätkusuutlikkust ja regulatiivset keskkonda.

(8) Kreeka koostatud programm kiideti heaks nõukogu rakendusotsusega (EL) 2016/544 ([2]).

(9) Määruse (EL) nr 472/2013 artikli 10 lõike 2 punktis b on sätestatud ka, et juhul kui määruse artikli 7 alusel kehtestatud makromajanduslikku kohandamisprogrammi rakendavale liikmesriigile on ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 9 alusel adresseeritud ka otsus tema ülemäärase eelarvepuudujäägi vähendamiseks, lisatakse tema makromajanduslikus kohandamisprogrammis seatud aastased eelarve-eesmärgid 7. juuli 1997. aasta määruse (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta ([3]) artikli 5 lõike 1 alusel vastu võetud teatamisotsusesse; peale selle lisatakse määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 5 lõike 1 alusel vastu võetud teatamisotsusesse ka makromajanduslikus kohandamisprogrammis sätestatud meetmed, mis aitavad neid eesmärke saavutada. Määruse (EL) nr 472/2013 artikli 10 lõike 2 punktis a on sätestatud, et liikmesriik on vabastatud nõudest esitada määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 5 lõike 1 kohaseid aruandeid. Määruse (EL) nr 472/2013 artikli 10 lõike 2 punktis c on sätestatud, et jälgimine toimub nimetatud määruse artikli 7 lõike 4 alusel ning et liikmesriik on vabastatud määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 10 lõike 1 ja artikli 10a kohasest jälgimisest ja kõnealuse määruse artikli 6 lõike 2 kohaste otsuste aluseks olevast jälgimisest.

(10) Praeguste prognooside kohaselt on majandus Kreekas palju nõrgem, kui eeldati otsuse 2011/734/EL viimase muudatuse vastuvõtmisel detsembris 2012. Nii reaalne kui ka nominaalne SKP peaks 2015. ja 2016. aastal olema palju väiksem, kui eeldati komisjoni 2015. aasta kevadprognoosis; see on tingitud poliitilisest ebakindlusest, reformide tegemata jätmisest, valitsemissektori tulude alalaekumisest, pankade sulgemisest ja kapitalikontrolli kehtestamisest. Augustis 2015 ajakohastas komisjon oma SKP kasvuprognoosi, sest seda oli vaja ESMi programmi jaoks vajaliku memorandumi üle peetavate läbirääkimiste alusena. Selle prognoosi kohaselt kahaneb SKP reaalväärtuses 2015.–2016. aastal vastavalt 2,3 % ja 1,3 % (võrrelduna vastavalt 0,5 % ja 2,9 % suuruse kasvuga, mida ennustati nendeks aastateks 2015. aasta kevadprognoosis), misjärel see kasvab 2017. aastal 2,7 % ja 2018. aastal 3,1 %. Niisugune majandusstsenaariumi märkimisväärne halvenemine aastatel 2015–2016 tähendab vastavalt ka riigi rahanduse väljavaate halvenemist, kui poliitikat ei muudeta.

(11) Hinnangute kohaselt on Kreeka vähendanud struktuurset puudujääki 16 protsendipunkti võrra SKPst, st jõudnud 2009. aasta 15,2 % puudujäägist 2014. aastaks hinnanguliselt 1 % ülejäägini, kindlustades seega aastatel 2009–2014 struktuurse eelarvepositsiooni paranemise, mis on oluliselt suurem kui nõukogu poolt selleks ajavahemikuks soovitatud vähemalt 10 protsendipunkti SKPst. 2014. aastal oli valitsemissektori eelarve puudujääk 3,5 % SKPst, mis jääb selgelt nõukogu otsusega 2014. aastaks kehtestatud ülemmäära – 4,5 % SKPst (ESA 2010 alusel) – piiresse. Siiski jäi esmane eelarvepositsioon 0,4 protsendiga SKPst oodatust oluliselt nõrgemaks, jäädes ka allapoole seatud eesmärki, milleks oli 1,5 % SKPst; see oli tingitud mitme teguri koostoimest, sealhulgas majandustsükli pöördumisest ja sellega seotud negatiivsest mõjust eelarve tulude poolele, eelarvepoliitika lõdvendamisest ning kasvanud majanduslikust ebakindlusest. Makromajandusliku keskkonna nõrgenemine koos ajutiste fiskaalmeetmete aegumisega 2015. aastal on aga muutnud võimatuks selle, et eesmärk, mis nähti ette otsuse 2011/734/EL viimase muudatusega, mis võeti vastu detsembris 2012 – esmane eelarvepositsioon 3 % SKPst – saavutatakse aastal 2015. Eelarve-eesmärke on seetõttu korrigeeritud oluliselt allapoole, võttes arvesse makromajanduslikke tingimusi ja praegust eelarveseisundit, et vältida lühiajalises perspektiivis liiga karme eelarvekärpeid.

(12) Sellest tulenevalt hakkab Kreeka järgima uut eelarvekava, mille kohaselt seatakse aastate 2015, 2016, 2017 ja 2018 ning järgnevate aastate esmase eelarveülejäägi eesmärkideks vastavalt – 0,25, 0,5, 1,75 ning 3,5 % SKPst. Eelarve-eesmärkide suundumus on kooskõlas oma ajaloo sügavaimast majanduslangusest taastuva Kreeka prognoositava kasvumääraga. Ajakohastatud kava kohaselt väheneb valitsemissektori eelarve puudujääk allapoole 3 % SKPst 2017. aastal.

([1]) ELT L 140, 27.5.2013, lk 1.
([2]) Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 27.
([3]) EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6.

(13) Komisjoni talituste poolt ajakohastatud SKP nominaalkasvu prognoosi kohaselt on valitsemissektori esmane eelarvepositsioon 2015. aastal 7 631 miljoni euro (4,4 % SKPst) suuruses puudujäägis, 2016. aastal 6 166 miljoni euro (3,6 % SKPst) suuruses puudujäägis, 2017. aastal 4 089 miljoni euro (2,3 % SKPst) suuruses puudujäägis ja 2018. aastal 753 miljoni euro (0,4 % SKPst) suuruses puudujäägis.

(14) 2016. aasta eelarve, mille Kreeka parlament peab vastu võtma, moodustab osa keskpika perioodi eelarvestrateegiast aastateks 2016–2019, mille eesmärk on eelarve ulatuslik ja kiire konsolideerimine, mis toob kulude kokkuhoiu summas üle 6 900 miljoni euro, st ligi 4 % SKPst.

(15) Suutmatus viia lõpule viimane EFSFi programmi läbivaatamine, õigel ajal tasumata jäetud võlateenindamismaksed, EFSFi programmi lõppemine ja kapitalikontrolli kehtestamine on loonud uue olukorra, mis on toonud kaasa võla jätkusuutlikkuse edasise olulise halvenemise. See on tingitud madalamatest kasvuprognoosidest, esmase eelarveülejäägi eesmärkide allapoole korrigeerimisest, erastamistulude allapoole korrigeerimisest, pangandussektori finantseerimisvajaduste olulisest halvenemisest pärast kapitalikontrolli kehtestamist, suurenenud maksevõlgnevustest, mis johtuvad riigi likviidsuspuudujäägist ning väärtuse hindamise mõjudest, mis tulenevad euro odavnemisest IMFi eriarveldusühiku suhtes. Selliste arengute tulemusena jõuab võla suhe SKPsse 2016. aastal eeldatavasti 198,3 %ni, enne kui see väheneb lähtestsenaariumi kohaselt 2020. aastal 169,3 %-ni, 2022. aastal 154,5 %-ni ja 2030. aastal 115,9 %-ni.

(16) Neid suundumusi arvesse võttes on vaja ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks ettenähtud kohandamiskava ajakohastada. Kreeka võetud kohustused ei ole seotud mitte ainult eelarve konsolideerimise meetmetega, vaid ka meetmetega, mida on vaja võtta majanduskasvu edendamiseks ja negatiivse sotsiaalse mõju vähendamiseks.

(17) Kõik nõukogu rakendusotsusega (EL) 2016/544 ette nähtud meetmed on eelarve nõutava kohandamise tagamiseks olulised. Mõnel meetmel on otsene mõju Kreeka eelarvepositsioonile, samas kui teised on struktuurimeetmed, millega parandatakse eelarve haldamist ja saavutatakse keskpikas perspektiivis kindlam eelarvepositsioon.

(18) Eespool esitatud kaalutlusi silmas pidades on ilmselt vaja läbi vaadata varasemad aastased eelarve-eesmärgid ja nende eesmärkide täitmiseks vajalikud meetmed. Uued aastased eelarve-eesmärgid ja nende täitmiseks vajalikud meetmed on ette nähtud nõukogu rakendusotsusega (EL) 2016/544,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Kreeka teeb praegusele ülemäärase eelarvepuudujäägi olukorrale lõpu nii kiiresti kui võimalik, ent hiljemalt 2017. aastaks.

2. Ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks ettenähtud kohandamiskavas püütakse järgida iga-aastasi valitsemissektori eelarve puudujäägi eesmärke, mis on sätestatud nõukogu rakendusotsuses (EL) 2016/544 ja põhinevad esmase eelarveülejäägi eesmärkidel, milleks on aastatel 2015, 2016 ja 2017 ning aastal 2018 ja sellele järgnevatel aastatel vastavalt – 0,25, 0,5, 1,75, ning 3,5 % SKPst. Eelarve-eesmärkide suundumus on kooskõlas oma ajaloo sügavaimast majanduslangusest taastuva Kreeka prognoositava kasvumääraga. Ajakohastatud kava kohaselt väheneb valitsemissektori eelarve puudujääk allapoole 3 % SKPst 2017. aastal.

3. Kreeka võtab vastu ja rakendab täielikult kõik eelarve, majanduse ja struktuurilise kohandamise meetmed, mis on lisatud nõukogu rakendusotsusega (EL) 2016/544 heaks kiidetud majandusliku ja rahandusliku kohandamise programmi.

4. Juhul, kui eelarvekavadega seotud riskid realiseeruvad, on Kreeka valmis võtma vastu täiendavaid meetmeid. Eelarve konsolideerimise meetmed peaksid tagama valitsemissektori struktuurse eelarvepositsiooni püsiva paranemise majanduskasvu soodustaval viisil.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle teatavakstegemise päeval.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Kreeka Vabariigile.

Brüssel, 15. veebruar 2016

Nõukogu nimel
eesistuja
M.H.P. VAN DAM